

Carl Näslund

Dnr. 2020/0137

Rutiner för handläggning av parkeringstillstånd för rörelsehindrade

Bakgrund

Transportstyrelsen har tagit fram riktlinjer för hur landets kommuner bör hantera parkeringstillstånd för rörelsehindrade. Dessa riktlinjer ger i många fall stort utrymme för tolkningar och mycket ansvar läggs på den enskilda kommunen och handläggarna.

I trafikförordningen 13 kap. 8 § och 9 § står att:

8 § För rörelsehindrade personer kan ett särskilt parkeringstillstånd utfärdas. Tillståndet kan utfärdas både till rörelsehindrade som själva kör motordrivna fordon och till andra rörelsehindrade som regelbundet behöver hjälp av föraren utanför fordonet. Ett tillstånd får endast utfärdas till en rörelsehindrad som har ett varaktigt funktionshinder som innebär att han eller hon har väsentliga svårigheter att förflytta sig på egen hand. Frågor om parkeringstillstånd prövas av den kommun där sökanden är folkbokförd eller om sökanden inte är folkbokförd i riket, där han eller hon vistas.

Ett parkeringstillstånd gäller i hela landet och ger

1. rätt att parkera under högst tre timmar där parkering enligt en lokal trafikföreskrift är förbjuden eller tillåten under kortare tid än tre timmar,
2. rätt att parkera under högst 24 timmar där parkering enligt en lokal trafikföreskrift är tillåten under minst tre men mindre än 24 timmar,
3. rätt att parkera på parkeringsplatser som genom lokala trafikföreskrifter reserverats för rörelsehindrade med parkeringstillstånd, varvid viss längsta uppställningstid som föreskrivits för sådan plats skall iakttas, samt
4. rätt att parkera under högst tre timmar på gågata.

Parkeringstillstånd ger inte rätt att parkera på en plats som föreskrivits vara avsedd för ett visst ändamål eller fordonsslag.

Ett parkeringstillstånd ska gälla under viss tid, dock längst 5 år. Ett tillstånd får återkallas om förutsättningarna för tillståndet enligt första stycket inte längre finns eller om tillståndet inte används på föreskrivet sätt. Förordning (2014:1367).

9 § Transportstyrelsen får meddela föreskrifter om utformningen av parkeringstillstånd för rörelsehindrade samt om hur sådana tillstånd utfärdade i något annat land skall gälla här i riket. Transportstyrelsen får vidare meddela föreskrifter om hur parkeringstillstånd för rörelsehindrade skall användas. Förordning (2008:1109).

I Transportstyrelsens föreskrifter (TSFS 2009:73) finns allmänna råd om parkeringstillstånd för rörelsehindrade.

Allmänna råd till 13 kap. 8 § första stycket trafikförordningen (1998:1276)

Bedömningen av om en rörelsehindrad, som inte själv kör motordrivet fordon, regelbundet behöver hjälp av föraren utanför fordonet bör grundas på sökandens förmåga att ensam invänta föraren vid målpunkten. Bedömningen av väsentliga svårigheter att förflytta sig på egen hand bör grundas på samtliga funktionshinders påverkan på förmågan att förflytta sig med eventuella hjälpmedel. Föreligger svårigheter att bedöma förutsättningarna för utfärdande av parkeringstillstånd bör sökande ges tillfälle att komplettera utredningen. Om behovet av förarens hjälp utanför fordonet eller svårigheterna att förflytta sig beror på psykiatriskt tillstånd bör bedömningen grundas på läkarintyg utfärdat av läkare med specialistkompetens i psykiatri. (TSFS 2016:19)

1 § Sökande ska ge in ett välliknande fotografi och de uppgifter i övrigt som kommunen behöver för bedömning av ansökan och för utfärdande av ett parkeringstillstånd.

Utöver Transportstyrelsens krav på ett välliknande fotografi av den sökande är det kommunens ansvar att avgöra vilka handlingar som behövs för att kunna genomföra handläggningen av parkeringstillstånd. Kommunen har stora friheter när det gäller vilka kriterier som ska vara uppfyllda för att den sökande ska ha rätt till ett parkeringstillstånd. Det finns även prejudicerande rättsfall som vägledning i handläggningen.

Sollentuna kommuns rutin är avsedd att fungera som ett stöd för handläggning, samtidigt som de följer nedanstående regleringar:

- Transportstyrelsens allmänna råd och prejudicerande rättsfall
- förvaltningslagen
- kommunens dokumenthanteringsplan
- övriga regleringar gällande allmänna handlingar och sekretess

Om kommunens rutin och någon av ovanstående regleringar skulle vara motstridiga kommer kommunens rutin i andra hand.

Sollentuna kommuns arbetsrutiner för parkeringstillstånd för rörelsehindrade

Handlingar

Vid varje ny ansökan om parkeringstillstånd för rörelsehindrade ska den sökande bifoga ett läkarintyg. Läkarintyget får inte vara äldre än tre månader. Kommunen kan göra ett undantag från kravet på läkarintyg. För att undantas från kravet behöver det finnas ett läkarintyg från det tidigare ansökningstillfället där det framgår att rörelsehindret är bestående.

Vid en ny ansökan ska den sökande även lämna in ett välliknande fotografi.

Om sökande inte själv kan skriva under ansökan måste en målsman eller av överförmyndaren beslutad person skriva under i den sökandes namn.

För att en person ska få ta del av uppgifter i handlingar krävs något av följande:

- personen står som sökande
- personen har fullmakt från den sökande
- sökanden har på ansökningsblanketten lämnat tillstånd för personen att ta del av handlingarna. Ansökan ska vara signerad av den sökande.
- personen har behörighet att signera i den sökandes namn

Om någon handling saknas skickar kommunen ut ett brev med uppgifter om vilken information som saknas. Därefter har den sökande tre veckor på sig att skicka in kompletterande uppgifter. Tiden kan förlängas efter samråd med den sökande.

Om informationen i handlingarna inte uppfyller kraven för att sökanden ska beviljas parkeringstillstånd skickar kommunen ut ett brev som säger varför ett parkeringstillstånd inte kan beviljas. Därefter har den sökande tre veckor på sig att skicka in kompletterande uppgifter innan ett beslut tas.

Vid tveksamheter gällande den sökandes gångförmåga kan kommunen kräva in ett gångtest. Gångtestet ska avläggas hos legitimerad läkare eller legitimerad sjukgymnast. Det behöver vara utfärdat av en annan läkare än den som skrev läkarintyget.

Gångtest kan även begäras i andra fall där kommunen anser det nödvändigt. Ett exempel på detta är när kommunen fått in uppgifter om att parkeringstillståndet missbrukats eller då personen tidigare fått sitt tillstånd återkallat på grund av missbruk.

Om kommunen anser att ärendet kräver ytterligare underlag än vad som framgår i den här rutinen får handläggaren begära in dessa.

Prövning

Det är den samlade bedömningen av en persons tillstånd som är underlag för beslutet om en person beviljas parkeringstillstånd för rörelsehindrade. Det här gäller för ansökan både som förare och passagerare.

Förare

För att få ett parkeringstillstånd för rörelsehindrad krävs att den sökande har ett varaktigt funktionshinder som innebär väsentliga svårigheter att förflytta sig på egen hand. Bedömningen görs genom att se till helheten och samtliga funktionshindrets påverkan på möjligheten att röra sig med eventuella hjälpmedel.

För att funktionshindret ska räknas som varaktigt bör det vara mer än hälften av veckans dagar, minst 6 månader per år. Förflyttning som är mycket långsam eller som innebär svår smärta är exempel på omständigheter som kan vägas in i bedömningen.

När ett rörelsehinder beror på ett psykiatriskt tillstånd bör bedömningen grundas på ett läkarintyg utfärdat av en läkare med specialistkompetens i psykiatri.

Passagerare

För att beviljas parkeringstillstånd som passagerare behöver sökanden uppfylla alla krav som finns för förare. Dessutom ska den sökande behöva hjälp av föraren hela tiden utanför bilen och därför inte kunna lämnas ensam en kort stund. En samlad bedömning görs på den sökandes förmåga att ensam vänta på föraren.

Rörelsehindrade barn beviljas inte parkeringstillstånd om barn i samma ålder utan rörelsehinder åker i vagn. Undantag kan göras när det finns speciella omständigheter. Ett exempel på det är om barnet har behov av speciella hjälpmedel vid förflyttning, andningssvårigheter eller liknande bestående funktionshinder.

För äldre barn ges tillstånd om de är för små för att vänta själva medan föraren parkerar bilen. Vanligen kan barn som kommit upp i mellanstadieåldern lämnas ensamma den stunden, men detta bedöms individuellt. Om barnet har funktionshinder som gör att hen inte kan lämnas ensam bedöms fallet på samma sätt som andra som söker i egenskap av passagerare.

Utfärdande

Ett parkeringstillstånd för rörelsehindrad kan utfärdas för maximalt fem år. I normalfallet utfärdar Sollentuna kommun tillstånd för tre år.

Parkeringstillståndet får utfärdas för fem år om det framgår av läkarintyg att rörelsehindret är bestående och kommunens samlade bedömning av handlingarna är att rörelsehindret är bestående.

Kommunen kan bevilja ett parkeringstillstånd på kortare giltighetstid än tre år om den samlade bedömningen från läkarintyg och andra handlingar är att rörelsehindret är kortvarigt.

Återkallande

Ett missbruk i användningen av ett parkeringstillstånd för rörelsehindrad kan resultera i att kommunen återkallar tillståndet. Innan ett återkallande är aktuellt skickar kommunen information om det skriftligen till kortinnehavaren. Hen har tre veckor på sig att skicka in ett svar och bemöta informationen. Efter ett återkallande kan personen söka nytt tillstånd. Kommunen ska då begära in ett gångtest som utfärdats av en legitimerad sjukgymnast. Om den sökande bedöms ha ett behov av parkeringstillstånd så beviljas det för sex månader i taget.

Om det under ett och ett halvt år inte kommer in fler misstankar gällande felaktig användning av parkeringstillståndet kan kommunen bevilja ett tillstånd med längre giltighetstid än sex månader förutsatt att det finns underlag för det i ansökan.

Administration av tillstånden

Innan ett avslag görs ska det kommuniceras med den sökande. Det sker via post och den sökande har tre veckor från brevets datering att skicka in ett svar eller en komplettering. Om ingen komplettering kommer in eller om de inskickade handlingarna inte visar att personen uppfyller kriterierna fattas ett beslut om avslag.

Beslut om avslag skickas till den sökande via rekommenderad post. Den sökande har tre veckor på sig att överklaga beslutet från den dag hen tog del av beslutet. Beslut som inte hämtats ut returneras av posten till kommunen. När ett sådant returnerats kontrollerar kommunen att adressen stämmer mot folkbokföringsregistret. Stämmer inte adressen skickas beslutet ut på nytt. Om adressen stämmer arkiveras brevet.

När en överklagan skickats in gör kommunen en rättidsprövning. Om överklagan skickats in inom utsatt tid görs en bedömning om omprövning kan ske. Vem som fattar beslut om omprövning framgår av delegationsordningen för natur- och tekniknämnden. Om kommunen inte anser att det finns grund för en omprövning skickas överklagan till länsstyrelsen.

Parkeringstillståndet är en värdehandling. Därför ska kort som har passerat sista giltighetsdatum skickas tillbaka. I samband med att ett kort återlämnas makuleras det.

Om ett parkeringstillstånd som fortfarande är giltigt hittas och lämnas in till kommunen kontaktas kortinnehavaren för att meddelas att kortet är upphittat. Om innehavaren inte kan nås makuleras parkeringstillståndet och skriftlig information skickas till folkbokföringsadressen. Om tillståndsinnehavaren eller dennes anhöriga lämnar in parkeringstillståndet makuleras kortet. Det kan till exempel ske vid dödsfall eller om personen inte längre har behov av det.

När ett tillstånd återkallas eller när en anmälan om borttappat eller stulet kort kommer in så spärras kortet. Personen som blivit av med sitt kort behöver själv göra en förlustanmälan hos polisen innan nytt kort kan

utfärdas. Ett nytt kort avsett att ersätta ett borttappat eller stulet kort får samma sista giltighetsdatum som det förlorade kortet.

Redovisning till natur- och tekniknämnden

Beslut om avslag eller bifall för parkeringstillstånd för rörelsehindrade fattas på delegation av natur- och tekniknämnden. Dessa beslut meddelas till nämnden på nästkommande nämndsammanträde.

När beslut om överklagan kommer från länsstyrelsen eller högre instans ska även dessa redovisas för nämnden.

Carl Näslund